

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Національна школа публічного адміністрування (Канада)
Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)
Балтійська міжнародна академія (Латвія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Покров Чехінвест s.r.o. (Чеська Республіка)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Державний торговельно-економічний Університет (Україна)
Сумський державний університет (Україна)
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)
Ужгородський національний університет (Україна)
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)
Державна установа «Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України» (Україна)
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти (Україна)
Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Співка аудиторів України» (Україна)
Торгово-промислова палата України (Україна)

ЗБІРНИК

III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

05 червня 2025 року

ПОЛТАВА

Ministry of Education and Science of Ukraine
National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»
Educational and Research Institute of Finance, Economy, Management and Law
(Ukraine)
National School of Public Administration (Canada)
Varna Free University «Chernorizets Hrabar» (Bulgaria)
Ghent University (Belgium)
Baltic International Academy (Latvia)
The International Research Education & Training Center (Estonia)
Pokrov Czechinvest s.r.o. (Czech Republic)
Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine)
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»
(Ukraine)
V. N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine)
Kyiv National University of Construction and Architecture (Ukraine)
State University Of Trade And Economics
Sumy State University (Ukraine)
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Bobersky (Ukraine)
Uzhhorod National University (Ukraine)
Public Institution «Institute for Economics and Forecasting of the National Academy
of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Public Institution «Institute for Demography and Quality of Life of the National
Academy of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Association for Management Development and Business Education
(Ukraine)
Poltava Territorial Branch of the All-Ukrainian Professional NGO «Union of Auditors
of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Chamber of Commerce and Industry (Ukraine)

COLLECTION

III International Scientific and Practical Internet Conference

«SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CHALLENGES AND THREATS IN CONDITIONS OF MODERN REALITIES»

June 05, 2025

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Poltava

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Національного університету імені Юрія Кондратюка заборонено

Редакційна колегія:

Онищенко С.В., д.е.н., професор;
Крекотень І.М., к.е.н., доцент;
Глебова А.О., к.е.н., доцент;
Глушко А.Д., к.е.н., доцент;
Гришко В.В., д.е.н., професор;
Карпенко Є.А., к.е.н., доцент;
Кульчій І.О., канд. держ. упр, доцент;
Птащенко Л.О., д.е.н., професор;
Свистун Л.А., к.е.н., доцент;
Чижевська М.Б., к.е.н., доцент;
Чичкало-Кондрацька І.Б., д.е.н., професор.

Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій : матеріали
С 76 III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 05 червня 2025 р. – Полтава :
Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2025. – 387 с.

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти, виклики та загрози розвитку суб’єктів господарювання та держави в умовах сучасних реалій.

Досліджено теоретичні та практичні аспекти співпраці влади, менеджменту підприємства та громадських інституцій у контексті цілей сталого розвитку. Визначено проблеми та перспективи стабілізації фінансової системи як умова євроінтеграції України. Висвітлено сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності України. Досліджено особливості бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб’єктів господарювання в умовах сучасних реалій, а також окреслено перспективи соціально-економічного розвитку країни в контексті євроінтеграції.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

*Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори*

ISBN 978-966-616-186-7

© Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ: СТРАТЕГІЧНІ ВЕКТОРИ ТА РИЗИКИ

Металургійна промисловість традиційно відіграє ключову роль в економіці України, забезпечуючи значні надходження від експорту та створюючи тисячі робочих місць. Водночас, сучасні виклики — включно з воєнними подіями, макроекономічною нестабільністю та зовнішніми ринковими потрясіннями — суттєво послабили її функціональну спроможність та стійкість.

Підвищення стабільності функціонування металургійного комплексу вимагає системного бачення та впровадження стратегічно обґрунтованих змін. Доцільно орієнтуватися на багатовекторну модернізацію, що включає технологічне оновлення, ринкову гнучкість, оптимізацію внутрішньої кооперації та консолідовану державну підтримку. Успішна реалізація цих підходів може стати фундаментом для забезпечення довгострокової конкурентоспроможності галузі в умовах глобальної конкуренції.

Пріоритетні стратегічні орієнтири розвитку галузі включають [1,2]:

1. Оновлення виробничих процесів та інноваційна трансформація. Пріоритетним напрямом має стати активне впровадження сучасних енергоощадних і низьковуглецевих технологій у виробництво сталі. Актуальними є інвестиції в автоматизовані системи управління, адаптація до вимог «зеленої» економіки, використання водневих технологій та альтернативних джерел енергії. Це сприятиме як екологізації виробництва, так і зниженню енергозалежності та витрат.

2. Розширення географії збуту і асортименту продукції. Надмірна концентрація експорту на обмежених ринках створює ризики при зовнішніх шоках. Доцільно активізувати просування української металопродукції в нові регіони — Африку, Латинську Америку, Південно-Східну Азію. Паралельно варто орієнтуватися на випуск продукції з вищим ступенем переробки — спеціальних сталей, сплавів та компонентів для машинобудування, будівництва та оборонної промисловості.

3. Кооперація учасників виробничого ланцюга. Формування сталих взаємозв'язків між виробниками металу, постачальниками сировини та енергоресурсів дозволить зменшити логістичні витрати та посилити контроль над постачанням. Створення галузевих кластерів з підтримкою інновацій, спільного навчання та технологічної синергії здатне значно підвищити ефективність галузі в умовах кризових викликів.

4. Розширення інструментів державної підтримки. Для стимулювання оновлення основних фондів і впровадження інновацій необхідні податкові та фінансові механізми заохочення модернізації. Важливо забезпечити спрощення дозвільних процедур для інвесторів, доступ до державних гарантій для стратегічних проєктів та цільове фінансування пріоритетних напрямів трансформації.

Основні ризики, що загрожують стабільності металургійного комплексу, охоплюють:

– Нестабільний світовий попит і цінова волатильність. Глобальні економічні рецесії, торговельні обмеження й геополітична турбулентність спричиняють коливання цін на сталь і продукцію з неї, що ускладнює довгострокове планування і веде до фінансових втрат.

– Енергетична вразливість. Значна залежність від імпорту енергоносіїв, зокрема природного газу й вугілля, підсилює ризики виробничих збоїв, зростання собівартості та зниження рентабельності продукції.

– Загрози безпеці через війну. Руйнування інфраструктури, зупинка логістичних

маршрутів і безпосередня шкода виробничим об'єктам у зонах бойових дій створюють додаткові виклики для стабільного функціонування підприємств.

– Зношеність виробничих потужностей. Високий рівень фізичного і морального зносу обладнання негативно впливає на якість продукції, енергоефективність та безпечність виробничих процесів.

Комплексне дослідження сучасного стану та викликів металургійної галузі України дозволяє зробити низку стратегічно важливих висновків.

По-перше, сучасні глобальні та внутрішні трансформації, зокрема повномасштабна війна, суттєво загострили проблему вразливості металургійного комплексу як у виробничому, так і в інституційному вимірах. Висока залежність від традиційних ринків збуту, імпортової сировини та застарілої інфраструктури значно ускладнює адаптацію до нових умов, знижуючи здатність підприємств протидіяти кризам.

По-друге, ефективне підвищення стійкості галузі можливе лише за умов цілісного стратегічного бачення, що охоплює три ключові площини: техніко-технологічну, економічно-ринкову та інституційно-державну. У техніко-технологічному вимірі необхідним є перехід до інноваційних моделей виробництва, що базуються на принципах декарбонізації, ресурсоефективності та цифровізації. Лише впровадження сучасних індустриальних технологій — від автоматизованого управління до водневих печей — здатне забезпечити відповідність продукції європейським і глобальним стандартам сталого розвитку.

По-третє, з економічно-ринкової точки зору слід розглядати металургію не як ізольований сектор, а як складову ширшої системи промислової політики. Орієнтація на експорт продукції з високою доданою вартістю, розвиток вертикальної кооперації всередині країни, а також активна регіональна експансія є ключовими умовами диверсифікації та зменшення залежності від нестабільних експортних напрямків. Особливої актуальності набуває створення транснаціональних виробничо-збутових альянсів за участі українських підприємств.

По-четверте, інституційна спроможність держави підтримувати сектор — критичний чинник його модернізації. Потрібна якісно нова промислова політика, зорієнтована на довгострокове прогнозування, ризик-менеджмент та інвестиційне стимулювання. Доцільним є запровадження спеціальних індустриальних програм, державно-приватного партнерства в проєктах оновлення основних фондів, а також цільових програм енергетичної автономізації металургійних підприємств.

Таким чином, модернізація та посилення стійкості металургійного комплексу України має базуватись на узгодженій стратегії технічного переоснащення, ринкової адаптації та активної участі держави у формуванні сприятливого інвестиційного клімату. Вирішення ідентифікованих ризиків, а також системне управління трансформаціями у секторі є необхідною умовою для збереження та розвитку конкурентоспроможного вітчизняного металургійного виробництва в середньо- та довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел

1. Смолінська Н. В., Равок С. І. Аналіз стану металургійної галузі України в умовах війни. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки.* 2023. № 2. С. 235–241. DOI: 10.31891/2307-5740-2023-316-2-38.

2. Профспілка металургів і гірників України. Стратегічні гравці бачать інвестиційний потенціал в українській металургії (2023). - URL: <https://surl.li/gwehfo>